

Збірник матеріалів
II науково-практичної міжвузівської
конференції
„Слов’янські народи в історичному
процесі: генезис проблеми”

(на основі школи
„Історії слов’янських народів”)

Керівник – заслужений діяч науки і техніки України,
член-кореспондент Академії педагогічних і соціальних наук та
Міжнародної слов’янської академії, кандидат історичних наук, ректор
РДГУ, професор *Постоловський Руслан Михайлович*

За науковою редакцією члена-кореспондента,
професора *Р.М.Постоловського*

Слов’янські народи в історичному процесі: генезис проблеми:
Збірник матеріалів II науково-практичної міжвузівської конференції.
Вип.2. – Рівне: РДГУ, 2008. – 146 с.

Редакційна колегія:

- Постоловський Р.М.* - голова, кандидат історичних наук, професор,
член-кореспондент Міжнародної
слов’янської академії наук, ректор РДГУ
- Савчук П.О.* - заступник голови, кандидат історичних наук,
доцент кафедри всесвітньої історії РДГУ
- Гон М.М.* - відповідальний секретар, доктор політичних
наук, завідувач кафедри політичних наук,
професор кафедри всесвітньої історії
- Жилюк С.І.* - доктор історичних наук, професор, завідувач
кафедри релігієзнавства Національного
університету „Острозька академія”
- Шерстюк В.М.* - кандидат історичних наук, декан історико-
соціологічного факультету

Рецензенти:

- Савчук Б.О.* - доктор історичних наук, професор, завідувач
кафедри Прикарпатського національного
педагогічного університету
- Троян С.С.* - доктор історичних наук, професор, завідувач
кафедри міжнародних відносин і
країнознавства РІС КСУ

Друкується за рішенням вченої ради Рівненського державного
гуманітарного університету
(протокол №10 від 30.05.2008 р.)

За достовірність фактів, дат, назв і т.п. відповідають автори статей. Думки
авторів можуть не співпадати з позицією редколегії.

3. ЦДАВО України, ф. 3984, оп.1, спр. 35.
4. ЦДАВО України, ф. 3984, оп. 1, спр. 52.
5. Власовський І. Нарис історії Української Православної Церкви. У 4 т., 5 кн.- К.: Либідь, 1998. – Т.4. – Ч.1. – 384 с.
6. Даниїл, єпископ. Канонічні засади автокефалії Української Православної Церкви // Український церковно-визвольний рух і утворення Української автокефальної православної церкви: Матеріали наук. конф.(Київ, 12 жовтня 1996) / За ред. А. Зінченка. – К.: Логос, 1997. - С. 49 - 54.
7. Зінченко А. Визволитися вірою. – К.: Дніпро, 1997. - 410 с.
8. Ігнатуша О. Інституційний розкол православної церкви в Україні: генеза і характер (XIX-30-ті рр. XX ст.).- Запоріжжя: Поліграф, 2004.- 440 с.
9. Киридон А.М. Час випробувань: держава, церква, суспільство в радянській Україні 1917-1930-х років. - Тернопіль: Підручники і посібники, 2005.-384с.
10. Мартирологія українських церков. - Торонто- Балтимор, 1987. - Т. 1. Українська православна церква. - 1207 с.
11. Пашенко В., Киридон А. Більшовицька держава і православна церква в Україні 1917-1930-ті роки. – Полтава, 2004. – 334 с.
12. Перший Всеукраїнський православний церковний собор УАПЦ 1921 р.. Коментарі упорядників / ред. коллег. Плохій С.М., Сохань П.С., Яковлева Л.В. - Київ- Львів, 1999. - 530 с.
13. Преловська І. ВПЦР - організаційний осередок УАПЦ (1917 -1921 рр.) // Український церковно-визвольний рух і утворення Української автокефальної православної церкви: Матеріали наук. конф. (Київ, 12 жовтня 1996) / За ред. А. Зінченка. – К.: Логос, 1997. - С.29- 48.

УДК 327 (437.6) „1993/1995”

І.І.Мартинчук

ПРОБЛЕМИ СТАНОВЛЕННЯ ТА ЕВОЛЮЦІЯ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ СЛОВАЦЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ В 1993-1995 РР.

Дослідження присвячено розгляду основних обставин та проблем формування засад та концептуальних завдань зовнішньої політики Словачької республіки (СР); наслідків початкового періоду зовнішньополітичної активності Словаччини на подальший розвиток її закордонної політики.

Актуальність проблеми дослідження пояснюється тим, що період формування основних зовнішньополітичних завдань держави відіграє надзвичайно велику роль у подальшому розвитку співпраці цієї країни з іншими країнами; цей період визначає напрям та активність зовнішньополітичної співпраці.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Основними джерелами для написання даного дослідження слугували періодичні

видання як українські, так і словацькі: Політика і час, SME, Medzinárodné otázky.

Головні проблеми зовнішньої політики Словачької Республіки розглядає словацький політолог М.Влаховський у виданні про Словаччину – Slovensko 1995. Súhrná správa o stave spoločnosti, наступні видання річників Slovensko також декілька раз повертаються до періоду формування основних засад зовнішньої політики СР у статтях політологів М.Влаховського, П.Лукача та ін.(1996-1998 рр.).

До питань становлення словацької зовнішньої політики звертаються чеські дослідники Л.Копечек, М.Белко, В.Гавлік, Я.Седлар у своїй роботі “Від Мечіара до Дзурінди”, яка була видана в Брно в 2003 р. Головні аспекти зовнішньої політики Словаччини розглядає словацький дослідник А.Дулеба в своїй роботі “Сліпий прагматизм словацької зовнішньої політики”, яка була видана в Братиславі в 1996 р.

Метою даного дослідження є дати загальну характеристику початкового періоду формування зовнішньополітичних пріоритетів СР.

Об’єктом статті можна визначити фактори формування основної зовнішньополітичної концепції СР в 1993-1995 рр.

Методами, на основі яких проводилось дослідження, є історичний та порівняльно-аналітичний.

Завданнями дослідження є проаналізувати основні проблеми формування дипломатичної служби СР та виробити єдину концепцію зовнішньої політики Словаччини; визначити основні фактори, які впливали на характер закордонної політики цієї держави; диференціювати пріоритети зовнішньої політики СР в 1993-1995 рр.; дати характеристику основних прорахунків словацьких політиків у цей період.

Виклад матеріалу. Закордонна політика СР набула нового виміру з розпадом ЧСФР і виникненням самостійної СР як нового суб’єкта міжнародного права.

Міністерство закордонних справ, зразу ж після свого виникнення, змушене було зосередитись на добудові словацької закордонної служби, розділі майна колишньої федерації, на відкритті нових представництв та доповненні особового складу відомства.

Крім Міністерства закордонних справ, у формуванні словацької зовнішньої політики значною мірою брали участь Відділ закордонних справ Канцелярії президента СР та закордонний комітет Національної Ради СР. Ширшу інфраструктуру зовнішньої політики СР створили різні неурядові організації, з яких варто згадати Секцію міжнародних відносин при Юридичному факультеті університету Коменського та Словацьке товариство закордонної політики. Наприклад, згадане

товариство є громадським об'єднанням з членським фондом, яке влаштовує лекції, семінари, дискусії про закордонну політику і міжнародні відносини. Хоча щоденна реалізація словацької закордонної політики лежить головним чином на плечах МЗС СР, мозаїка доповнюючих установ дає уявлення про характер закордонної політики і вказує на її плюралістичний та суспільний вимір існування.

З проголошенням самостійності СР її зовнішня політика, на відміну від сусідніх держав (наприклад Чехія, Угорщина чи Австрія), страждала системними недоліками, що були наслідком поспішного розділу федерації. Словацьке МЗС не мало достатньо кваліфікованих дипломатів, переживало нестабільну фінансову ситуацію, розташовувалось у невідповідній будівлі, а головне, не виробило єдиної довгострокової концепції закордонної політики держави.

Факт, що Словаччина ніколи не змушена була формулювати власну зовнішню політику (в 1939-1945 рр. Словаччина була васальною державою гітлерівської Німеччини, і вважати її політику самостійною було б ілюзорно), проявляється в так званій недостатній "потужності" (здатності) сформулювати оригінальну концепцію. Словаччина змушена створити власну традицію зовнішньополітичного мислення і геополітичної рівноваги. Таке завдання ускладнювалося й недостатністю людських ресурсів. У СР не було достатньої кількості підготовлених фахівців, які мали б бажання і можливість готувати середньострокові та довгострокові концепції зовнішньої політики. Крім того, на відміну від Польщі, Угорщини та Чехії, Словаччина потерпала від нестачі фахівців з питань апроксимації права, що було важливим для вступу в ЄС. Е.Кукан, один з міністрів закордонних справ, констатував, що "поляки і угорці мають 60-80 працівників, які декілька років можуть присвятити цьому питанню. Словаччина в цьому напрямку відстає. Австрійці змінили 55 тис. наказів перед тим, як стати членами ЄС. У нас це поступово розвивається, але ми розпочали недавно і ще не маємо необхідної кількості фахівців"[5]. Словацьку політику цього періоду швидше можна назвати реакційною, тому що багато постанов були прийняті під тиском подій.

Самі словацькі політологи вважають, що Словаччина завдяки історичному розвитку, проблемам із будівництвом власної держави і деяким структурним характеристикам перебуває на іншій стадії демократичної трансформації, ніж інші держави Вишеградської групи [6].

В СР не відбувся рух від харизматичних вождів до державних і професійних політиків. Харизматичні особи не володіють вмінням досягати компромісів, вести переговори, досягати консенсусу необхідних для прийняття практичних рішень, що є типовим для

політиків західних демократій. У своєму рішенні вони частіше послуговуються інстинктом, ніж раціональним міркуванням про довгострокові наслідки цього рішення. В своїх міркуваннях частіше опираються на власне бачення, ніж на суворі факти. В.Мечіар, який займав у той час посаду прем'єра, безперечно був таким сильним харизматичним політиком, і вся зовнішня політика його кабінету визначалась швидше його поглядами, аніж цільною довгостроковою концепцією.

Закордонна політика СР, як і її попередниці, перебувала під впливом особливого характеру середньоевропейського простору [8,150-154]. Словаччина знаходиться на перехресті різних культур і релігійних традицій, етнічний характер того простору грав у політиці завжди основну роль. Своїми географічними показниками, площею (49 035 кв. км) та населенням (5,3 млн. чол.) СР стає в ряд з малими європейськими країнами. Цей геополітичний фактор разом з історичною традицією в значній мірі впливає на зовнішню політику Словаччини. Закордонна політика держави через це перебувала під впливом ситуації у сусідніх країнах та загального характеру і розвитку середньоевропейського простору, особливо простору, створеного країнами Вишеградської четвірки (Чехія, Угорщина, Польща та Словаччина). Виходячи з цих міркувань, СР зберегла зовнішньополітичні пріоритети колишньої ЧСФР – участь у процесах євроінтеграції та посилення своїх відносин із Заходом.

З огляду державних інтересів і розвитку тенденцій міжнародних відносин станом на 1993-1995 рр. пріоритети зовнішньої політики СР можна диференціювати так:

- Посилення політичних, економічних, культурних контактів з ЄС та його окремими членами з метою досягнути повноправного членства в європейських інтеграційних об'єднаннях; наполегливо і систематично працювати над узгодженням законів, постанов і правових норм СР із законодавством ЄС.
- Створення системи державної безпеки СР до повноправного членства в західноєвропейських структурах безпеки.
- Підтримка безконфліктних, рівноправних і взаємовигідних відносин у співпраці з сусідніми країнами, з членами ЄС та з Росією з метою створення сприятливої атмосфери для розвитку економічних контактів.
- Використання членства СР у регіональних утвореннях для представлення СР як партнера, готового до співпраці.
- Активна участь у вирішенні проблем прав людини та інших аспектів "людського виміру" в міжнародних відносинах, вимога

створення європейського стандарту охорони прав національних меншин.

– Концептуальне та систематичне створення кваліфікованої закордонної дипломатичної служби, здатної ефективно представляти інтереси СР у світі.

Словаччина практично вперше отримала змогу вести самостійну зовнішню політику. Сам факт можливості впливати на міжнародні відносини ввів словацьких політиків у певний стан ейфорії, який, у свою чергу, викликав декілька ілюзій, які чітко можна прослідкувати в період 1993-1995 рр.:

1. Ілюзія про геостратегічне положення Словаччини. Ця ілюзія в СР була надзвичайно поширена і виходила з міркування, що Словаччина – єдина країна, яка має кордон з іншими трьома країнами Вишеградської групи і без неї не можна інтегрувати інші три. Характер зовнішньої політики в кінці ХХ ст. в порівнянні з його початком виразно змінився. Величезний ріст техніки і прискорені комунікації нівелювали попереднє значення багатьох регіонів. У порівнянні з минулим, виразно впало геополітичне значення всієї Центральної Європи. “З макроекономічного погляду Середня Європа стає неістотною, тому що неістотними стають й колишні європейські, колись світові держави. Тим й автоматично знижується значення Словаччини як “надзвичайно цінного” регіону в рамках пострадянської Європи” [3].

Якщо продовжити цю ілюзію, то її закінчення є уявлення про Словаччину як міст між Сходом і Заходом. Навіть якщо відкинути тезу про падіння значення Середньої Європи, то в її рамках є держави, які, на відміну від Словаччини, мають набагато більше переваг і завдання згаданого мосту виконали б набагато краще (наприклад, Польща). Сучасний рівень світових комунікацій і торгівлі вже не є залежним від географічно детермінованого розташування держави, тим більше такої малої, як Словаччина.

2. Ілюзія повного народного суверенітету і можливості його застосування. І ця ілюзія виходить із реалій швидше початку, а не кінця

ХХ ст. При сучасних господарських і комунікаційних прив'язках виникають не лише великі міжнародні концерни, а взаємної інтеграції прагнуть цілі групи держав, причому природно віддають частину своїх повноважень і делегують їх на вищий рівень. Багато словацьких політиків та й рядових громадян важко можуть собі уявити делегування частини повноважень, тоді коли Словаччина як самостійна держава виникла лише недавно. Ця тенденція завжди буде відносно сильною, і тоді або власна політика пристосується до основних бажань

міжнародної спільноти, або існує загроза, що країна опиниться в ізоляції. Перед СР не стояло запитання, чи буде вона інтегруватися, а коли, куди і за яких обставин?

3. Ілюзія рівноцінних альтернатив. Цю ілюзію ілюструє висловлювання В.Мечіяра: “Якщо нас не будуть хотіти на Заході, підемо на Схід”. Прем'єр, перебуваючи в якомусь внутрішньому спокої, вважав, що недоліки словацької західної політики можуть компенсуватись активною внутрішньою політикою. Росія просто не могла компенсувати Словаччині доступ на західні ринки. Для словацьких урядовців слід було чітко зрозуміти характер західноєвропейської та можливої східноєвропейської інтеграції. Ці дві опції навіть здалека не були рівноцінні, і їх довгостроковий результат був також радикально відмінний. Словаччина між Сходом і Заходом не могла залишатися нейтральною. Тому передумовою успішної зовнішньої політики було не якесь переважання відносин із Заходом, а, навпаки, досягнення повної належності до Заходу, звідки потім можна зосереджуватися на економічно вигідній співпраці з Росією. В жодному випадку не можна було дати за це ціну політичних і безпекових зобов'язань держави.

В період з 1993 по 1995 р. у трьох урядах змінилось чотири міністри закордонних справ. Цей факт є наслідком внутрішньополітичної ситуації в країні, а не наслідком функціонування самого відомства. Навпаки, всі чотири міністри зразу після свого вступу на посаду декларували послідовну і незмінну орієнтацію словацької закордонної політики на євроінтеграцію та тісну співпрацю з Заходом.

Головним завданням словацької зовнішньої політики в період 1993-1995 рр. було змінити сприйняття СР як нестабільної держави, відповідальної за розпад федерації та з проблемними відносинами з національними меншинами. Поступово словацьким дипломатам вдалось досягти сприйняття СР як повноправного та рівноцінного суб'єкта європейської політики. Здатність співпрацювати з іншими країнами була оцінена головним чином через здатність Словаччини домовитись зі своїми найближчими сусідами, найперше з Чехією та Угорщиною. В очах Заходу рівень цих відносин у значній мірі детермінує здатність СР брати участь в європейських інтеграційних процесах.

Джерела та література

1. Duleba A. Slepý pragmatizmus slovenskej východnej politiky. Štúdie k medzinárodným otázkam, Bratislava, Výskumné centrum Slovenskej spoločnosti pre zahraničnú politiku, 1996.

2. Od Mečiara k Dzurindovi. Slovenská politika a politický systém v prvni m desetiletí samostatnosti./Ed.L.Kopeček, M.Belko, V.Havlík, J.Sedlár. – Brno, 2003.
3. Samson I. Geopolitická identita Strednej Európy. Medzinárodné otázky.- 4. 1992.
4. Slovensko 1995. Súhrnná správa o stave spoločnosti. – Bratislava. – IVO. – 1995.
5. Strieľame sa do nohy. Rozhovor s Eduardom Kukanom. Sme, 29.3.1996.
6. Szomolányi S. Zostáva Slovensko v rámci stredoeurópskeho variantu tranzície?/ Slovensko. Voľby 1994. Bratislava, slovenské združenie pre politické vedy. 1994.
7. Новицький В. Інтеграція як інструмент сучасного розвитку та геополітики// Політика і час – 2003. - №11. – С.58-67.
8. Мартинчук І.І. Вишеградська четвірка як приклад регіоналізації Європи. // Проблеми європейської інтеграції і транскордонного співробітництва. Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції, Луцьк, 29-30 вересня 2005 р. / За ред. В.Й.Лажника, С.В.Федонюка. – Луцьк: “Вежа”, 2005. – 542 с.
9. Рилач Ю. Як добрі сусіди. Україна та Словаччина – перебування в об'єднаній Європі // Політика і час. –2003. - №8. – С.41-46.

УДК 94 (437) „1918/1938”

О.П.Ворон

РОЛЬ І МІСЦЕ ЧЕХОСЛОВАЦЬКИХ ЖІНОК У СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНОМУ ЖИТТІ МІЖВОЄННОЇ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ (1918 – 1938 рр.)

Суспільно-політичне життя Чеських земель кінця XIX – першої половини XX століття формувалося під впливом лібералізму, компонентом якого були емансипаційні прагнення національного характеру та боротьба за політичну демократію. Економічні та суспільні зміни, які відбулися у суспільстві, сприяли й активізації жінок, котрі почали активніше добиватися зрівняння своїх прав із чоловіками.

Перші прояви жіночих емансипаційних, ліберальних демократичних тенденцій у чеському суспільстві сягають середини XIX століття. Чеський емансипаційний рух жінок, що розпочався у 60-х роках XIX століття, мав гуманістичні й демократичні риси і виражався прагненням певної економічної самостійності та, головним чином, можливості отримання освіти. Наступним кроком емансипаційного руху було досягнення доступу, а згодом і впливу жінок на суспільно-політичне життя країни за рахунок отримання політичних прав. При цьому варто зауважити, що воєнні феміністки у чеському середовищі практично не зустрічалися [16, с. 236 – 272].

Про потребу змінити становище жінки у суспільстві першими мусили відмітити власне жінки, хоча у прагненні рівноправності з чоловіками чеські жінки мали підтримку деяких прогресивних чоловіків, серед яких були і земські депутати. Варто зауважити, що

співробітництво між прогресивними жінками та чоловіками у чеському середовищі було дуже виразним ще в XIX столітті, особливо в межах усієї Європи.

На межі XIX – XX століть свою діяльність розпочала наступна генерація прогресивних жінок, які енергійно виступали за рівні права у публічному та політичному житті. Значно посилювалися емансипаційні тенденції на початку XX століття – у час, коли жінки почали заявляти про свої політичні права і активно виступати за проведення всезагального виборчого права. Так, уже в 1905 році Комітет за виборчого права жінок почав проводити агіткампанію, спрямовану на внесення жіночих кандидатур у виборчі списки усіх політичних партій, які симпатизували емансипаційному руху жінок.

Суспільно-політичній активності та публічній роботі чеських жінок у період функціонування I ЧСР посприяло отримання ними в 1920 році виборчого права, на досягнення якого була спрямована уся попередня жіноча суспільна активність. Однак із прийняттям Конституції 1920 року, яка забезпечувала жінкам однакове політичне та громадянське право з чоловіками, зрозуміло, рівноправність відразу не прийшла. Заважали тому і найрізноманітніші застарілі упереджені уявлення, пов'язані із звичаєм інертності жінки у суспільстві [13, с. 195]. Таким чином, прийняття всезагального виборчого права по суті було формальністю, за якою фактичне і справжнє рівноправ'я повинно було розвиватися жінками саме протягом 20-30-х років XX століття, тобто у роки I ЧСР. У той час навіть побутувала думка, що жіноча громадська активність уже й не є потребою, оскільки мети було досягнуто. Однак дуже скоро прогресивно орієнтовані жінки засвідчили, що, навпаки, роботу потрібно продовжувати, бо теоретичне визнання прав потребувало закріплення на практиці [5, с. 394].

Доказом жіночої активності у період I ЧСР була велика асоційованість жінок у різноманітних спілках, товариствах та організаціях (як власне жіночих, так і мішаних), публічні виступи їх керівних представниць, пропаганда доцільності рівноправності у чехословацькому суспільстві.

З ідеологічного погляду суспільство міжвоєнної Чехословацької держави можна поділити на два відмінні суспільні середовища – ліберально орієнтоване „прогресивне” середовище і на католицьку релігійну сферу. Саме тут знаходилися найбільші та найвпливовіші сили жіночої суспільно-політичної активності, як то ліберально орієнтовані жіночі об'єднання, які репрезентували передусім середній стан, і були часто означені терміном „прогресивні”, так і організації католицьких жінок, що діяли при Чехословацькій народній партії. Обидва типи жіночих

Постоловський Руслан Михайлович – заслужений діяч науки і техніки України, член-кореспондент Академії педагогічних і соціальних наук та Міжнародної слов'янської академії, кандидат історичних наук, ректор РДГУ, професор, завідувач кафедри всесвітньої історії РДГУ

Савчук Петро Оксентійович – кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії РДГУ

Сєєрова Ольга Владиславівна – доцент кафедри всесвітньої історії РДГУ

Слесаренко Андрій В'ячеславович – кандидат історичних наук, старший викладач кафедри всесвітньої історії РДГУ

Шеретюк Валерій Миколайович – кандидат історичних наук, декан історико-соціологічного факультету, доцент кафедри історії України РДГУ

Шмид Олександр Павлович – аспірант кафедри історії України РДГУ

ЗМІСТ

Постоловський Р.М. НАЦІОНАЛЬНО-ДЕМОКРАТИЧНІ ТРАДИЦІЇ ЧЕСЬКОГО НАРОДУ В ІСТОРИЧНІЙ ПАМ'ЯТІ СУСПІЛЬСТВА	3
Шеретюк В.М. РЕЛІГІЙНИЙ ЧИННИК У ЗОВНІШНІЙ ПОЛІТИЦІ ПЕТРА I.....	18
Савчук П.О. ОБЛАШТУВАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПЕРЕСЕЛЕНЦІВ З ПОЛЬЩІ І ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ У ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД.....	28
Гон М.М., Постельжук О.П. ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКА УНІЯ: МОДЕЛЬ ІНДИВІДУАЛЬНОГО УГОДОВСТВА.....	37
Сєєрова О.В. ДЕКАБРИСТСЬКІ АРТІЛІ У СИБІРУ	42
Мельничук П.У. БУРЕМНИЙ 1918 РІК НА ВОЛИНІ (ДО 90-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ (УД) П.СКОРОПАДСЬКОГО).....	48
Десятничук І.О. ІСТОРИОГРАФІЯ „ПРАЗЬКОЇ ВЕСНИ”: ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ В ОСМИСЛЕННІ ПРОБЛЕМИ	56
Слесаренко А.В. КЛУБ „ОБРОДА” („ВІДРОДЖЕННЯ”) В СУСПІЛЬНО- ПОЛІТИЧНИХ ПРОЦЕСАХ У ЧЕСЬКИХ ЗЕМЛЯХ 1989 р.....	64
Кукурудза А.Р. ІНСТИТУЦІЙНІ РИСИ АВТОКЕФАЛЬНИХ ЗМАГАНЬ В УКРАЇНІ 1917-1921 рр.	68
Мартинчук І.І. ПРОБЛЕМИ СТАНОВЛЕННЯ ТА ЕВОЛЮЦІЯ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ СЛОВАЦЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ В 1993-1995 рр.	75

Ворон О.П. РОЛЬ І МІСЦЕ ЧЕХОСЛОВАЦЬКИХ ЖІНОК У СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНОМУ ЖИТТІ МІЖВОЄННОЇ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ (1918 – 1938 рр.).....	81
Шмид О.П. ЗРОСТАННЯ РОСІЙСЬКОГО ЗЕМЛЕВОЛОДІННЯ НА ВОЛИНІ В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХІХ СТ.....	90
Петлюк І.В. БОСНІЯ І ГЕРЦЕГОВИНА В ДИПЛОМАТИЧНІЙ КАЗУЇСТИЦІ ВЕЛИКИХ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ДЕРЖАВ 1875 - 1878 рр.....	97
Іванченко О.В. СПІВПРАЦЯ ВИШЕГРАДСЬКИХ ДЕРЖАВ У ГРУПІ В ПЕРІОД З 1991 ПО 1995 РІК.....	107
Долганов П.С. ЕКОНОМІЧНИЙ НАЦІОНАЛІЗМ: ГЕНЕЗИС ТА ГЕОПОЛІТИЧНИЙ ПРОСТІР ФУНКЦІОНУВАННЯ (ХVІІІ – ПЕРША ТРЕТИНА ХХ).....	113
Дубравська А.М. СЕЛО МАЛІ ДОРОГОСТАЇ МЛИНІВСЬКОГО РАЙОНУ В ХVІ – ХІХ СТОЛІТТІ: ПОГЛЯД КРИЗЬ ВІКИ.....	121
Бондар А. „ГОЛОДОМОР НА ПОДІЛЛІ 1932-1933 Р.Р.”.....	128
Мишков В. ЗАХІДНИЙ ВПЛИВ ЯК ОДИН ІЗ ЧИННИКІВ ЦЕРКОВНОГО РОЗКОЛУ В МОСКОВСЬКОМУ ЦАРСТВІ В ХVІІ СТОЛІТТІ ...	137
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ.....	144
ЗМІСТ.....	146

Наукове видання

Збірник матеріалів
Другої науково-практичної міжвузівської конференції
„Слов’янські народи в історичному процесі:
генезис проблеми”

Випуск 2

Укладачі : Шеретюк В.М., Савчук П.О.

Відповідальний за випуск – Шеретюк В.М.
Відповідальний редактор – Кревська Г.А.
Комп’ютерна верстка – Писарець С.М., Самсонюк В.Б.
Комп’ютерний макет – Третяк О.Ю.

Слов’янські народи в історичному процесі: генезис проблеми:
Збірник матеріалів ІІ науково-практичної міжвузівської конференції.
Вип.2. – Рівне: РДГУ, 2008. – 146 с.

Підписано до друку 10.09.2008 р. Формат 60x84 1/16.
Гарнітура Times New Roman. Папір офсетний.
Друк різнографічний. Умовн. друк. арк. 13,9. Зам.№ 60 /1.
Наклад 300 прим.

Адреса редакції: кафедра всесвітньої історії,
Рівненський державний гуманітарний університет,
вул. С.Бандери, 12, м. Рівне.

Віддруковано засобами оперативної поліграфії
редакційно-видавничого відділу
Рівненського державного гуманітарного університету